

folyóiratok terén, mivel a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés és másolatküldés mellett 1995 óta megnyílt a másolatok elektronikus úton történő küldésének lehetősége is, ami a bielefeldi egyetemi könyvtárral kiépített kooperációnak köszönhető. Az intézmény megtette az első lépéseket abban az irányban is, hogy az Interneten prezentálja magát. 1997 folyamán teljes OPAC-katalógusa ott lesz a hálón.

Az intézmény információs kiadványai között mind több a tartalmában és formájában egyaránt korszerű kiadvány. Ilyennek ígérkezik pl. az előkészületben álló *INFOTREND* is, amely az alkalmazott tudományokban tapasztalható fejlődési trendekről fog tájékoztatni.

Az utóbbi években szép eredménnyel büszkélkedhetnek a speciális szervezeti egységek, így az EUR-OP, amely az EK hivatalos kiadványainak terjesztésével foglalkozik, az EDIS, amelynek tiszte az európai integrációs szervezetekről és az EUREKA programjairól való tájékoztatás és a CDS/ISIS kizárólagos forgalmazását végző részleg, amely az ország kis könyvtárai számára kínál mindmáig teljesen megfelelő szoftverterméket.

Nagyon fontos és népszerű a fordítószolgálat, valamint a képzés és továbbképzés ügyét menedzselő részleg.

Az intézmény szívesen mutatkozik be és köt együttműködési megállapodásokat a nemzetközi szakmai szervezetek (LIBER, FID, EBLIDA, EAGLE, IATUL stb.) fórumain.

Az intézmény új neve egy újonnan indult folyóirat címében is feltűnik (*Bulletin Centra vedeckotechnických informácií SR*). Ez a negyedévente megjelenő orgánium részben vállalja egy korábbi hálózati híradó hagyományait, de részben (mondhatni: fő részben) ambiciózusabb szerepkört szeretne kivívni magának: egy informatizálódó ország szakkönyvtári-szakirodalmi tájékoztatási témákat magas szinten gondozó folyóirata kíván lenni.

/KURÁK, J.: Príhovor. = Bulletin CVTI SR, 1. köt. 1. sz. 1997. p. 3–4./

(Futala Tibor)

A munkanélküliség lélektani hatásai

Amikor valaki munkanélkülivé válik, lélektani folyamatok játszódnak le benne. Ezeknek négy tipikus fázisa van.

A *sokk* fázisa mindjárt az alkalmazás elvesztését követően lép fel. Kezdő reakciója a csodálkozás, amelyhez a hitetlenség, a tévedés feltételezése társul. Néhány napnak kell eltelnie ahhoz, hogy az érintettek tudomásul vegyék a szomorú tény.

Másodjára az *optimizmus* fázisába jutnak a frissen elbocsátottak. Ellepi őket a szabadság, a felszabadultság érzete. Örvendeznek a sok-sok szabad időnek. Aktívan látnak neki az új munkaviszony keresésének, s meg vannak győződve róla: ez néhány napon belül sikerül is nekik. Addig gőzerővel fognak hozzá környezeti, otthoni restanciáik ledolgozásához.

A harmadik lélektani fázis a *pesszimizmus*, ez rendszerint a munkanélküliség hatodik hónapja után lép fel. Hiányozni kezdenek a munkatársi kapcsolatok, rosszabbodik a munkanélküli anyagi helyzete. Fogyó remény és aktivitás, depresszió, kedvetlenség és önlebecsülés jellemzi ezt a fázist. Gyakorta az érintettek családi kapcsolatai is megromlanak.

Negyedikként a *fatalizmus* keríti hatalmába a munkanélkülit. Ez 9–12 állástalan hónap után szokott bekövetkezni. Jellemző rá a rezignáltság, az igazi munkanélkülivé válás, miközben lassan-

lassan az alacsonyabb jövedelemhez is hozzászokik. Az ilyen munkanélküli mind kevésbé lesz ismét munkára fogható.

Tekintettel arra, hogy Kelet-Közép-Európában a munkanélküliek társadalmi kategóriája sajnálatos módon igen népszerűvé vált, a könyvtárak jól tennék, ha profiljuknak és funkcióiknak megfelelően megpróbálnának segíteni a bajbajutottakon. Részint olyan módon, hogy a szakirodalom segítségével egyfajta továbbképzésre sarkallják őket eredeti szakmájukban, ami egyet jelent újraelhelyezkedési kilátásaik javulásával. Részint pedig úgy, hogy átképzésükhöz kínálnak nekik szakirodalmat. De az sem lebecsülhető hozzájárulás a pszichés ártalmak leküzdéséhez, ha a könyvtár „l'art pour l'art” olvastatással általános „hangulatjavítást” ér el a köreikben.

Javasolható az is, hogy a könyvtárak ne egyedül, a munkanélküliség problémáját kezelő munkaügyi és civil szervezetektől elszigetelve vágjanak neki ennek a feladathalmaznak, hanem nagyon is vállvetve velük.

/BABKOVÁ, A.: Psychologické účinky nezamestnanosti. = Knihnice a Informácie, 29. köt. 6. sz. 1997. p. 265–267./

(Futala Tibor)